

Uitvoering Certificatie STIPEL

Stichting Persoonscertificatie Energietechniek

p/a ing. R. Bijvoets
Schokkerlaan 18,
1503 JP ZAANDAM
075 – 6354236

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van STIPEL

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

INHOUD

1	INLEIDING	3
2	Globale procedure voor certificatie	4
3	CERTIFICATIESCHEMA	5
3.1	Inleiding	5
3.2	Inhoud en omvang	5
3.3	Globale procedure voor ontwikkeling en onderhoud	6
3.3.1	Ontwikkeling nieuwe schema's.....	6
3.3.2	Onderhoud bestaande schema's.....	6
4	CRITERIA WAAR EEN CERTIFICATIEPROCEDURE AAN MOET VOLDOEN	7
4.1	Algemeen.....	7
4.2	Certificatieprocedure.....	7
4.3	Eisen aan de certificatieovereenkomst en het certificaat	8
5	CRITERIA WAAR EEN EXAMENPROCEDURE AAN MOET VOLDOEN	8
5.1	Algemeen.....	8
5.2	Examenvraagstukken	8
5.3	Het afnemen van examens.....	9
5.4	Het beoordelen van de examenresultaten.....	10
5.5	Het vaststellen van de validiteit van examenopgaven en examens	10
6	DESKUNDIGHEIDSEISEN CERTIFICATIE EN EXAMENPERSONEEL	10
6.1.1	Leden examencommissie.....	10
6.1.2	Examinatoren	10
6.2	Personen die de examenresultaten evalueren	11
6.3	Personen die de certificatiebeslissing nemen.....	11

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

1 INLEIDING

De in het kader van STIPEL verleende persoonscertificaten betreffen de (sub)domeinen:

- Industrie/utiliteit hoogspanning en laagspanning
- Energie laagspanning BEI-BLS
- Energie midden- en hoogspanning BEI-BHS
- Energie gas VIAG

De uitvoering van de door de Raad van Belanghebbenden vastgestelde certificatieschema's wordt verricht door certificatie-instellingen waarmee Stipel een overeenkomst heeft afgesloten en – voor zover het certificatieschema's betreffen waarvoor accreditatie mogelijk is – die daartoe zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA) op basis van de norm NEN-EN-ISO/IEC 17024.

De certificatie-instelling kan met een onafhankelijk van een opleidingsinstituut opererende exameninstelling een overeenkomst sluiten waarin geregeld is, dat de exameninstelling namens de certificatie-instelling wordt belast met het afnemen van de theorie- en praktijktoets en het maken van een voorlopige beoordeling van de resultaten van de praktijktoets.

De exameninstelling dient te beschikken over een kwaliteitshandboek dat onderdeel uitmaakt van een kwaliteitssysteem dat aantoonbaar voldoet aan NEN-ISO 9001.

De certificatie-instelling certificeert personen die voldoen aan certificatiecriteria en die een overeenkomst daartoe sluiten met de certificatie-instelling.
De certificatiecriteria zijn vastgelegd in certificatieschema's.

De certificaathouder is verplicht om:

- medewerking te verlenen aan het toetsen door of vanwege de certificatie-instelling;
- een register bij te (laten) houden van de klachten over hem in het kader van het certificaat;
- het niet meer voldoen aan de certificatiecriteria te melden aan de certificatie-instelling;
- een financiële bijdrage te betalen voor de certificatie.

Het certificaat wordt ingetrokken indien de certificaathouder:

- niet meer voldoet aan de certificatiecriteria;
- niet meer voldoet aan zijn verplichtingen;
- in enige periode binnen een jaar twee klachten veroorzaakt over onveilig handelen die door de certificatie-instelling gegrond worden verklaard;
- niet meewerkt aan een onderzoek naar over hem/haar geuite klachten
- misbruik heeft gemaakt of heeft laten maken van het certificaat;
- is overleden.

De exameninstelling dient de procedures vast te leggen in een examenprocedure.

De certificatie-instelling dient de procedures vast te leggen in een certificatieprocedure.

De examenprocedure en de certificatieprocedure moeten voldoen aan de in dit document vermelde criteria en kunnen bij de accreditatie-procedure onderwerp van beoordeling zijn.

De samenstelling van examencommissies, alsmede de deskundigheid van bij examinering en certificatie betrokken personen moeten voldoen aan de in dit document vermelde criteria en kunnen bij de accreditatie-procedure onderwerp van beoordeling zijn.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

2 GLOBALE PROCEDURE VOOR CERTIFICATIE

- Kandidaat meldt zich aan bij de certificatie-instelling / exameninstelling¹.
- Kandidaat krijgt een oproep voor het examen.
- Kandidaat doet examen.
- Exameninstelling levert een examendossier, op basis waarvan een evaluatie kan worden verricht, aan de certificatie-instelling.
- Indien aan de certificatiecriteria wordt voldaan, kan de certificatie-instelling een positieve certificatiebeslissing nemen.
- De certificatie-instelling sluit een overeenkomst met de kandidaat waarin de verplichtingen van de certificaathouder zijn vastgelegd en verleent het certificaat met een bepaalde geldigheidsduur².
- Voor certificaten met een geldigheidsduur langer dan drie jaar controleert de certificatie-instelling halverwege de geldigheidsduur of de certificaathouder nog regelmatig werkzaamheden uitoefent zoals omschreven in het functieprofiel.
- Indien de certificaathouder niet meer voldoet aan de certificatiecriteria en/of de verplichtingen van de certificaathouder of wanneer in enige periode binnen een jaar twee klachten worden veroorzaakt over onveilig handelen die door de certificatie-instelling gegrond worden verklaard, wordt het certificaat ingetrokken.
- Voor verlenging geldt dezelfde procedure als voor een nieuw certificaat. Als binnen zes maanden voor beëindiging van de geldigheidsduur met succes aan de certificatiecriteria wordt voldaan, gaat de geldigheidsduur van de verlenging in op de datum waarop het geldende certificaat verloopt.
- De certificatie-instelling is op verzoek verplicht om aan derden mee te delen dat een certificaat is verleend, ingetrokken of niet is verlengd.

¹ De certificatie-instelling dient aan te geven waar de kandidaat zich moet melden.

² De geldigheidsduur van certificaten is drie jaar, tenzij anders geregeld in het certificatieschema.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

3 CERTIFICATIESCHEMA

3.1 Inleiding

Een certificatieschema wordt in opdracht van en ter goedkeuring door de Raad van Belanghebbenden ontwikkeld en onderhouden door een College van Deskundigen.

3.2 Inhoud en omvang

Een certificatieschema bestaat tenminste uit de volgende onderdelen:

- Toepassingsgebied
- Competentie- en functieprofiel
- Toelatingseisen indien van toepassing
- Eindtermen
- Toetscriteria, bestaande uit
 - o Toetsmethode
 - o Toetsmatrijs
 - o Wijze van beoordeling
 - o Normering en cesuur

In de **inleiding** wordt de betekenis van het certificaat nader toegelicht.

Het **competentie- en functieprofiel** geeft een korte beschrijving van de activiteiten die de certificaathouder verricht, alsmede van de daarvoor vereiste competenties..

In de **eindtermen** is vastgelegd welke onderwerpen de kandidaat op welk niveau moet beheersen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende beheersingsniveaus te weten: kennen, inzien, toepassen en integreren.

Tijdens het examen wordt op basis van de **toetscriteria** getoetst of de kandidaat de in de eindtermen genoemde onderwerpen voldoende beheerst. Hiervoor maakt de exameninstelling gebruik van de **toetsmethode** waarin de volgende elementen zijn beschreven:

- de onderdelen waar het examen uit bestaat;
- de tijdsduur van de verschillende onderdelen;
- de examenvorm van de verschillende onderdelen.

Voor het onderdeel waarin praktijkopdrachten worden beschreven, dienen de **eisen aan de examenlocatie** in de toetscriteria te worden vastgelegd.

In de **toetsmatrijs** is het aantal vragen en/of opdrachten vastgelegd en de verdeling hiervan over de eindtermen.

Verder is in de toetsmethode de **wijze van beoordeling**, de **normering** en de **cesuur** vastgelegd.

Wanneer examenactiviteiten in het kader van certificering worden uitbesteed, is de certificatie-instelling verplicht te controleren of de exameninstelling beschikt over een kwaliteitshandboek dat onderdeel uitmaakt van een kwaliteitssysteem dat aantoonbaar voldoet aan NEN-ISO 9001:2000.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

3.3 Globale procedure voor ontwikkeling en onderhoud

3.3.1 Ontwikkeling nieuwe schema's

Het ontwikkelen van een nieuw schema omvat de volgende stappen:

- Beoordeling door de Raad van Belanghebbenden of het beoogde schema past binnen de doelstellingen van STIPEL
- Inventarisatie van de marktpartijen die belang kunnen hebben bij de resultaten van de conformiteitbeoordelende activiteit:
 - Afnemers van certificaten;
 - Opdrachtgevers van werkzaamheden door certificaathouders;
- Toetsing van draagvlak door vaststelling dat meerdere partijen actief willen bijdragen aan de totstandkoming en het onderhoud van het schema;
- Het beschrijven van het specifieke gebied waarvoor het schema is bedoeld;
- Het beschrijven van de eisen ten aanzien van vakbekwaamheid, toetsing en procedures, met inbegrip van die voor eventueel toezicht en hercertificatie;
- Het uitwerken van het schema zoals vermeld in 3.2;
- Het – voorafgaand aan de aanbieding ter acceptatie aan de Raad voor Accreditatie – uitvoeren en evalueren van een pilot om vast te stellen of het schema uitvoerbaar en valide is;
- Het vaststellen en bekrachtigen van het schema door resp. de Raad van Belanghebbenden en het bestuur;
- Het vaststellen van de ingangsdatum voor gebruik van het schema.

3.3.2 Onderhoud bestaande schema's

Tenminste eens per 5 jaar moet door middel van een analyse van het schema het volgende worden aangetoond of bevestigd:

- Belanghebbende partijen en draagvlak;
- Doel of bedoeld resultaat van het schema;
- Belangrijke en kritische werkzaamheden welke door certificaathouders worden verricht;
- Certificatie-eisen en bijbehorende toetsmethoden;
- Voor zover een mondeling of schriftelijk examen deel uitmaakt van de toetsing
 - inhoudsoverzicht;
 - type van te stellen vragen;
 - kennisniveau van de vragen;
 - aantal vragen voor elk onderwerp;
 - tijdsduur van het examen;
 - beoordelingsmethode.
- Op basis van het voorgaande rapportage aan de Raad van Belanghebbenden, inclusief het voorstellen van eventuele aanpassingen;
- Voor zover sprake is van aanpassingen waarvoor acceptatie door de Raad voor Accreditatie noodzakelijk is, het – voorafgaand aan de aanbieding ter acceptatie aan de Raad voor Accreditatie – uitvoeren en evalueren van een pilot om vast te stellen of het schema uitvoerbaar en valide is;
- Het vaststellen en bekrachtigen van eventuele aanpassingen door resp. de Raad van Belanghebbenden en het bestuur;
- Voor zover sprake is van aanpassingen, het vaststellen van de ingangsdatum voor het aangepaste schema.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

4 CRITERIA WAAR EEN CERTIFICATIEPROCEDURE AAN MOET VOLDOEN

4.1 Algemeen

De certificatie gebeurt conform een certificatieprocedure.

De certificatie-instelling baseert de certificatiebeslissing mede op het examendossier van de kandidaat, dat door de exameninstelling wordt aangeleverd.

De certificatie-instelling neemt een certificatiebeslissing nadat is vastgesteld of aan de certificatiecriteria wordt voldaan.

Het certificaat wordt verleend nadat er een overeenkomst is gesloten tussen de certificatie-instelling en de natuurlijke persoon die voldoet aan de certificatiecriteria.

Op basis van de in de overeenkomst tussen certificatie-instelling en certificaathouder genoemde voorwaarden controleert de certificatie-instelling of er redenen zijn om een certificaat in te trekken.

De certificatie-instelling houdt een register bij van certificaathouders.

De certificatie-instelling heeft de bevoegdheid om het verlenen, intrekken of niet verlengen van certificaten te melden aan derden.

4.2 Certificatieprocedure

In een certificatieprocedure moet zijn vastgelegd:

- de relatie tussen certificatie-instelling en exameninstelling;
- op welke wijze de examenprocedure, het reglement van een eventuele eigen examencommissie en de samenstelling van die commissie worden goedgekeurd;
- op welke wijze een kandidaat zich moet aanmelden voor het examen;
- op welke wijze het examendossier van een kandidaat wordt aangeleverd bij de certificatie-instelling;
- op welke wijze en wanneer wordt gecontroleerd of de certificaathouder regelmatig werkzaamheden uitoefent zoals omschreven in het vakbekwaamheidsprofiel voor zover het een certificaat betreft waarvan de geldigheidsduur langer is dan 3 jaar;
- op welke wijze de certificatie-instelling een klacht behandelt;
- op welke wijze en wanneer wordt gecontroleerd of de certificaathouder in enige periode binnen een jaar twee klachten veroorzaakt over onveilig handelen die door de certificatie-instelling gegrond worden verklaard;
- welke eisen er worden gesteld aan de persoon die de certificatiebeslissing neemt;
- door wie de certificatiebeslissing wordt genomen;
- welke zaken geregeld worden in de overeenkomst tussen certificatie-instelling en certificaathouder;
- hoe de registratie van certificaathouders is geregeld;
- een procedure voor het intrekken van certificaten;
- op welke wijze informatie wordt verstrekt over het verlenen, intrekken of niet verlengen van een certificaat.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

4.3 Eisen aan de certificatieovereenkomst en het certificaat

Het certificaat bevat *minimaal* de volgende vermeldingen:

- logo Stipel
- logo Certificatie-instelling
- logo Accrediterende Instantie (alleen voor certificaten waarvoor door de RvA accreditatie is verleend)
- naam certificatieschema (functieprofiel)
- naam, initialen, geboortedatum, geboorteplaats certificaathouder
- uniek volgnummer
- einddatum geldigheid certificaat
- referentie naar de geldigheid, zoals vermeld in hoofdstuk 2.

Als dagelijks bewijs van certificatie wordt een pasje (domein Industrie/utiliteit) of een sticker voor het veiligheidspaspoort (domein Energie) geleverd.

De Certificatie-instelling registreert *minimaal* de volgende gegevens van het verleende Certificaat van Vakbekwaamheid:

- Certificaatnummer;
- Datum van uitgifte;
- Vervaldatum;
- Identificatie certificaathouder

5 CRITERIA WAAR EEN EXAMENPROCEDURE AAN MOET VOLDOEN

5.1 Algemeen

Een Certificatie-instelling is verantwoordelijk voor een adequate uitvoering van examens conform de criteria zoals vermeld in de van toepassing zijnde certificatieschema's. Een Certificatie-instelling kan de uitvoering van de examinering uitbesteden aan een of meer door haar gecontracteerde exameninstelling(en).

Ten behoeve van het afnemen van examens moet de examenorganisatie beschikken over een door de Certificatie-instelling goedgekeurde examenprocedure. In de examenprocedure moet minimaal aandacht worden besteed aan de onderwerpen zoals benoemd in artikel 5.4.

Omdat de certificatie op de nationale markt is gericht en communicatie een belangrijk veiligheidsaspect vormt, worden examens uitsluitend in de Nederlandse taal afgenomen.

5.2 Examenvraagstukken

Een College van Deskundigen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van vraagstukken voor de theorietoetsen.

Onder verantwoordelijkheid van een College van Deskundigen voert een door dit College ingestelde en door de Raad van Belanghebbenden bekrachtigde Examencommissie het feitelijk beheer over de vraagstukken voor de theorietoetsen uit. De Examencommissie is hiertoe belast met het opstellen en onderhouden van deze vraagstukken, alsmede met het vaststellen van de validiteit van de met deze vraagstukken uitgevoerde examens.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

De vraagstukken voor de theorietoetsen worden opgenomen in een centrale itembank, welke examens samenstelt die op de toetsmatrijs van het van toepassing zijnde certificatieschema zijn afgestemd.

Een Examencommissie dient er zorg voor te dragen dat er voor elk certificatieschema voldoende vraagstukken zijn om drie 100 % verschillende examens samen te stellen die voldoen aan de toetsmatrijs.

Jaarlijks dient tenminste 5% van de vraagstukken voor de theorietoetsen te worden vervangen.

De werkwijze van een Examencommissie is vastgelegd in 'Sectie 16 – Opstellen en beoordelen examens'.

De Certificatie-instelling is verantwoordelijk voor het opstellen en onderhouden van tenminste vijf praktijkopdrachten per certificatieschema, afgestemd op hetgeen ten aanzien van praktijkopdrachten in het betreffende certificatieschema is vermeld. De voor een certificatieschema beschikbare praktijkopdrachten dienen in gelijke mate voor examens te worden toegepast.

De Certificatie-instelling is verantwoordelijk voor het opstellen van een beoordelingsprotocol voor elke praktijkopdracht.

De praktijkopdrachten en beoordelingsprotocollen worden opgesteld met inachtneming van 'Sectie 16 – Opstellen en beoordelen examens'.

5.3 Het afnemen van examens

Het afnemen van het examen gebeurt onder verantwoordelijkheid van een Certificatie-instelling.

De examenlocaties moeten voldoen aan de in Secties 12 en/of 13 opgenomen eisen.

In een examenprocedure dient minimaal aandacht te worden besteed aan:

- inschrijving;
- de wijze van afnemen van en toezicht tijdens het theorie-examen
- de wijze van afnemen van en toezicht tijdens het praktijkexamen
- afwijkende examens (i.v.m. handicap, (technische) storingen, o.i.d.)
- eisen t.a.v. examinatoren en examenassistenten
- eisen t.a.v. geheimhouding over de inhoud van de af te nemen en afgenomen examens en de resultaten
- eisen t.a.v. de borging van de onafhankelijkheid van het examenpersoneel
- het gebruik van naslagwerken
- het voorafgaande aan het examen controleren of de examenlocatie aan de eisen voldoet;
- het voorafgaande aan het examen controleren of alle middelen die nodig zijn voor het maken van het examen (examenmiddelen) aanwezig zijn;
- het verstrekken van de examenopgaven en de examenmiddelen;
- legitimatie voor het examen;
- het treffen van maatregelen bij constatering van bedrog;
- uitgifte, inname en bewaring van examens;
- het opstellen van een proces verbaal naar aanleiding van het examen;;
- bekendmaking van de voorlopige resultaten aan de kandidaat;
- het aanleveren van een examendossier aan de certificatie-instelling;
- beroepsmogelijkheden tegen de uitslag;
- het vaststellen van de validiteit van de gebruikte praktijkopdrachten.

Bij het afnemen van een praktijktoets dienen zodanige maatregelen te zijn genomen dat de veiligheid

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

van de kandidaat en andere personen die bij het examen aanwezig zijn, wordt gewaarborgd.

5.4 Het beoordelen van de examenresultaten

Voorafgaand aan de evaluatie van de examenresultaten door de certificatie-instelling worden:

- een voorlopige beoordeling van de resultaten van de theorietoets geautomatiseerd in de centrale itembank vastgelegd;
- door een exameninstelling een voorlopige beoordeling van de praktijktoets gemaakt.

In de examenprocedure moet worden vastgelegd aan welke criteria personen moeten voldoen die de praktijktoetsen van een voorlopige beoordeling voorzien. Deze criteria moeten minimaal voldoen aan hetgeen in artikel 6 is vastgelegd.

In de examenprocedure kan een procedure zijn opgenomen, waarin is geregeld dat opgaven die achteraf gezien niet juist zijn, niet worden meegeteld bij het bepalen van de uitslag.

5.5 Het vaststellen van de validiteit van examenopgaven en examens

De validiteit van de gebruikte vraagstukken en de complete theorietoets worden door een Examencommissie vastgesteld conform Sectie 16 – hoofdstuk 3.

De validiteit van de gebruikte praktijkopdrachten worden door de Certificatie-instelling vastgesteld conform de examenprocedure.

Eén maal per jaar rapporteren Examencommissies en Certificatie-instellingen aan de Raad van Belanghebbenden over de validiteit van de examens.

6 DESKUNDIGHEIDSEISEN CERTIFICATIE EN EXAMENPERSONEEL

6.1.1 Leden examencommissie

De leden van een examencommissie dienen gezamenlijk te beschikken over

- minimaal 5 jaar ervaring in het maken en beoordelen van theorie- en praktijkexamens en
- vakkennis op het gebied van de desbetreffende certificatieschema's:
 - o minimaal 5 jaar ervaring met hoog- en laagspanningsinstallaties
 - o een afgeronde opleiding op niveau 4 volgens de Wet Educatie en Beroepsopleiding
 - o kennis van de normen en wetgeving, zoals vermeld in de betreffende eindtermen

In verband met de verificatie van de deskundigheid worden de CV's van de leden van examencommissie(s) ter goedkeuring voorgelegd aan het College van Deskundigen.

6.1.2 Examinatoren

Examinatoren dienen te beschikken over aantoonbaar voldoende inzicht, kennis en ervaring ten aanzien van het betreffende certificatieschema om op eenduidige wijze de antwoorden, oplossingen en uijtwerkingen te kunnen beoordelen.

De eisen die aan examinatoren worden gesteld zijn vastgelegd in Sectie 14.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017

6.2 Personen die de examenresultaten evalueren

De evaluatie van de examenresultaten – voorafgaand aan de certificatiebeslissing – dient te worden verricht door een door de Certificerende Instelling gecontracteerde deskundige. Deze dient minimaal te beschikken over de deskundigheid zoals vereist voor examinatoren voor het betreffende examen.

6.3 Personen die de certificatiebeslissing nemen

De certificatiebeslissers dient te beschikken over voldoende kennis van en ervaring met certificatieprocessen om te kunnen bepalen of aan de certificatie-eisen is voldaan.

Documentcode	vervallen versie d.d.	actuele versie d.d.	vaststelling RvB-Energietechniek	Akkoord bestuur STIPEL
Uitvoering Certificatie STIPEL		28-02-2017	31-05-2017	31-05-2017